

Klimaatverandering

Na extreem droog nu extreem nat ... en dan?

Almer Bolman^{pl}
Ecohydroloog^{pp}
Beleidsadviseur

Homeostase ... Kent u die uitdrukking?

een fysiologisch proces, waarbij organismen het inwendig milieu van biochemische en biofysische processen in evenwicht houden, ondanks veranderingen in de omgeving waarin het organisme zich bevindt - Wikipedia

evenwicht

Extreem nat jaar

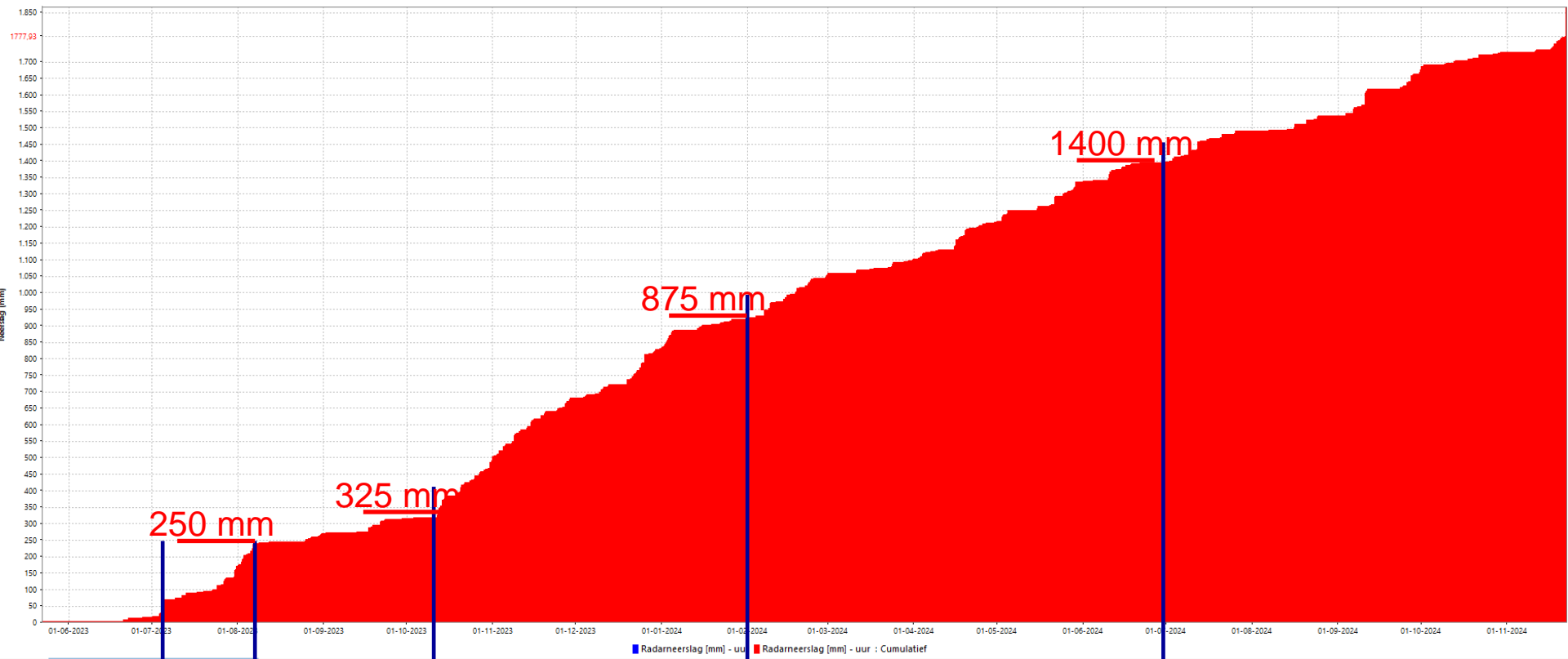
Geleidelijk

Erg veel meldingen

Traagheid systeem

“Wilde verhalen”

Geleidelijke opbouw - neerslagsom

jul
aug
'23

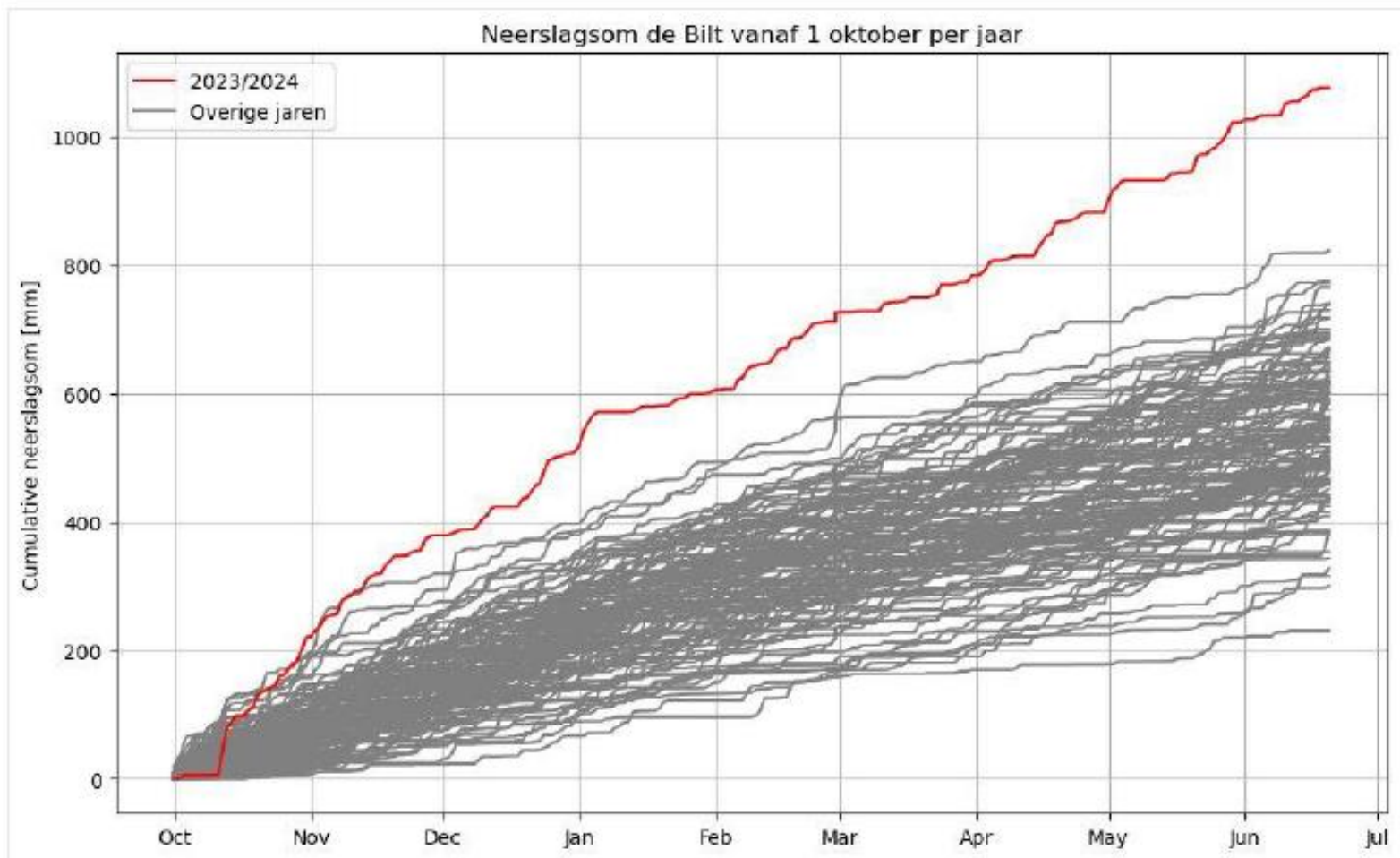
half okt '23

jaarwisseling

1 juli '24

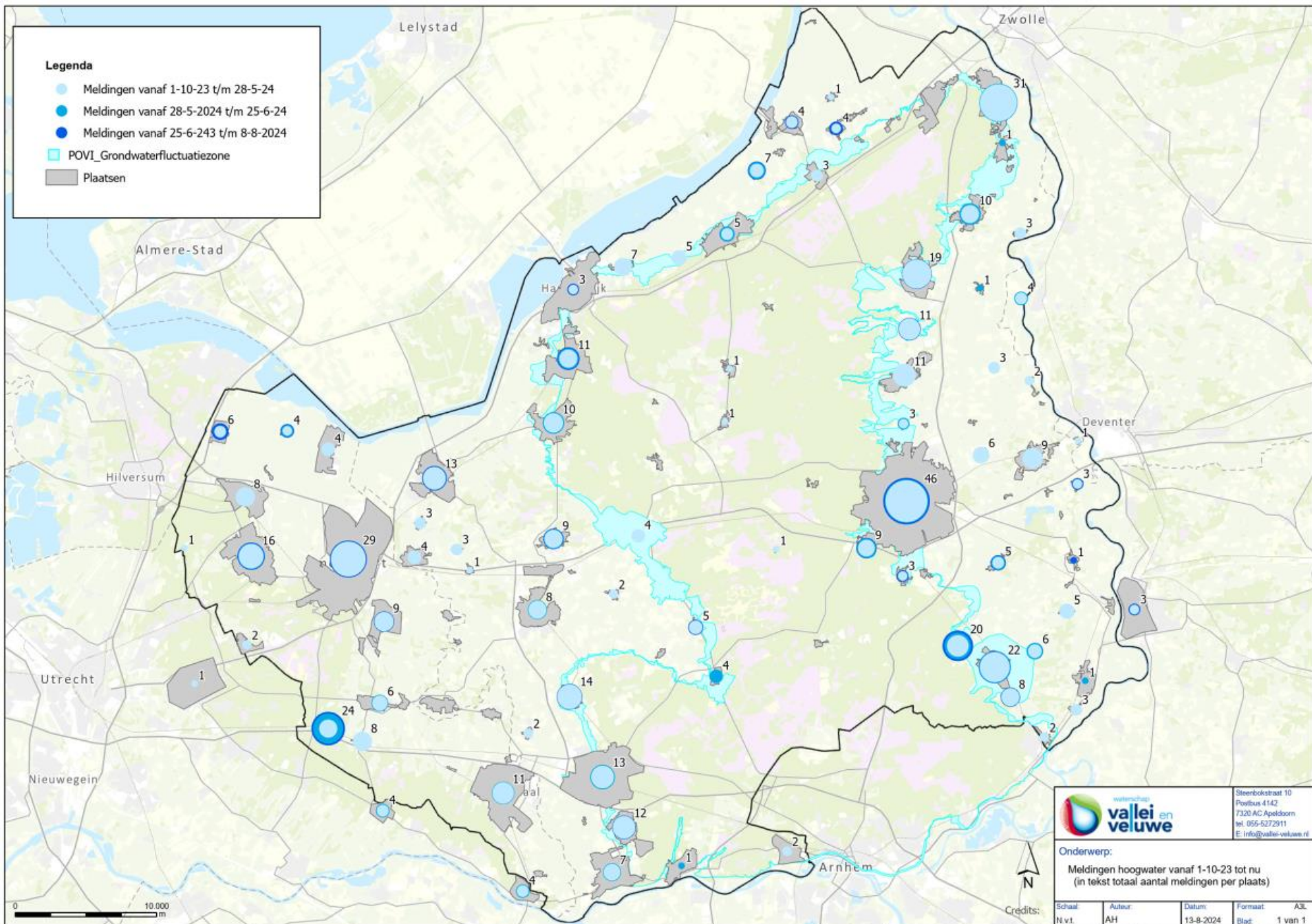
550 mm / 79 dagen circa 7 mm / dag

Uitzonderlijk

Legenda

- Meldingen vanaf 1-10-23 t/m 28-5-24
- Meldingen vanaf 28-5-2024 t/m 25-6-24
- Meldingen vanaf 25-6-24 t/m 8-8-2024
- POVI_Grondwaterfluctuatiezone
- Plaatsen

 vallei en veluwe
Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7120 AC Apeldoorn
tel. 055-5372911
E. info@vallei-veluwe.nl

Onderwerp:
Meldingen hoogwater vanaf 1-10-23 tot nu
(in tekst totaal aantal meldingen per plaats)

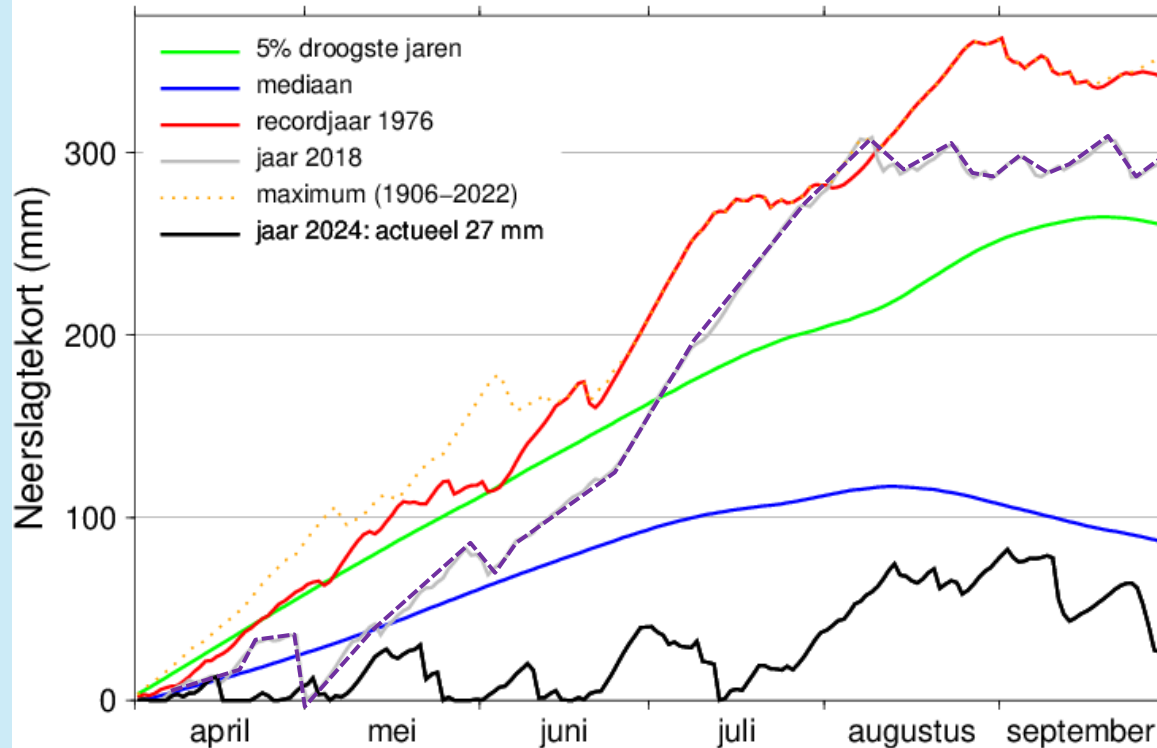
Schaal	Auteur	Datum	Formaat	A3L
N.v.t.	AH	13-8-2024	Blad	1 van 1

2018 versus 2024

Neerslagtekort in Nederland in 2024

Landelijk gemiddelde over 13 stations

(c) KNMI, bijgewerkt 2024-10-15, 16:04 UT

Verskil tussen
verdamping en
neerslag

Cumulatief

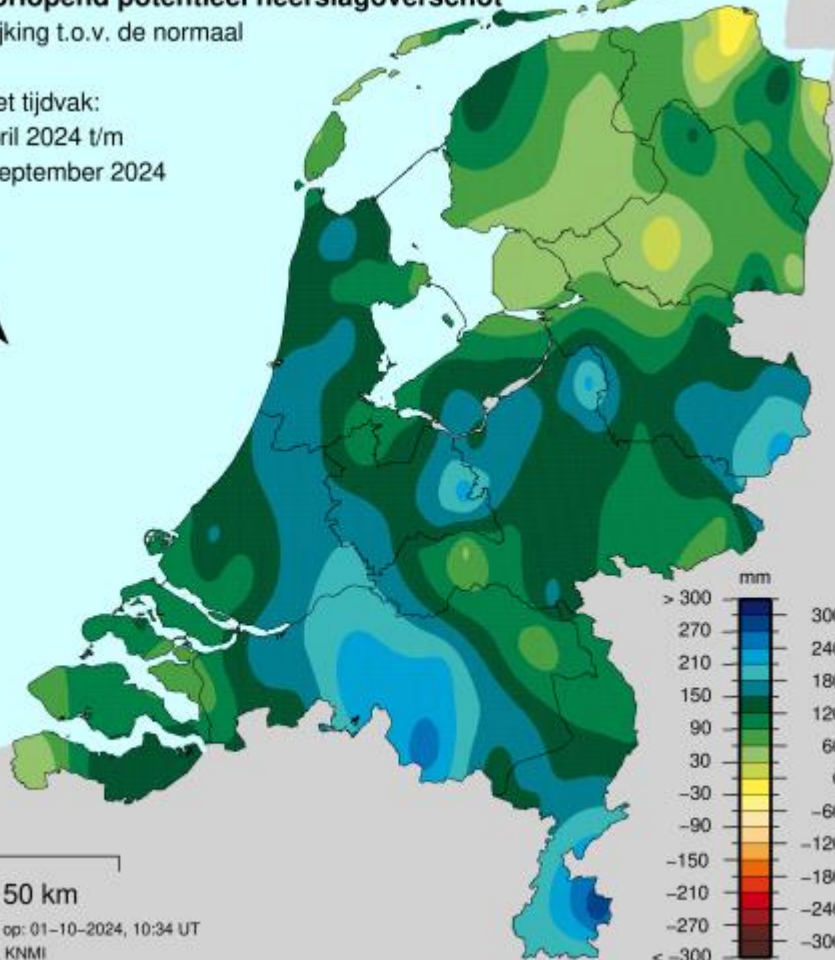
1 april – 1 oktober

Nat zomerhalfjaar 2024

Doorlopend potentieel neerslagoverschot

afwijking t.o.v. de normaal

In het tijdvak:
1 april 2024 t/m
30 september 2024

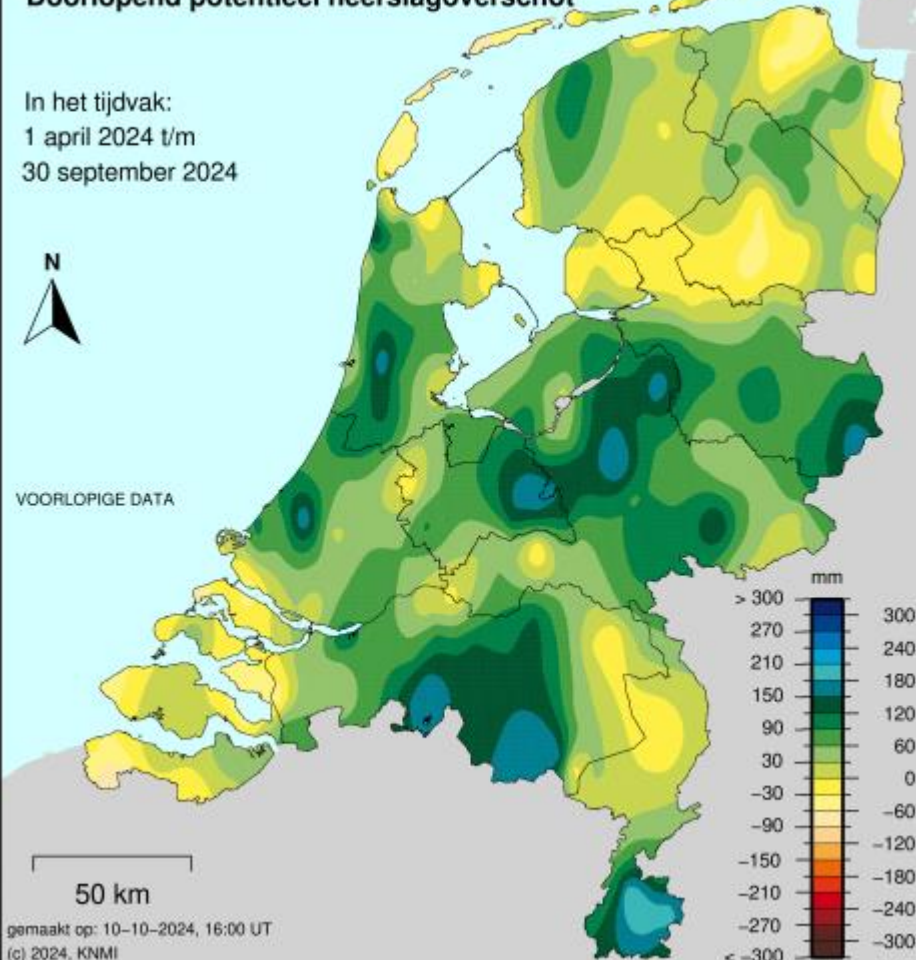

50 km

gemaakt op: 01-10-2024, 10:34 UT
(c) 2024, KNMI

Doorlopend potentieel neerslagoverschot

In het tijdvak:
1 april 2024 t/m
30 september 2024

VOORLOPIGE DATA

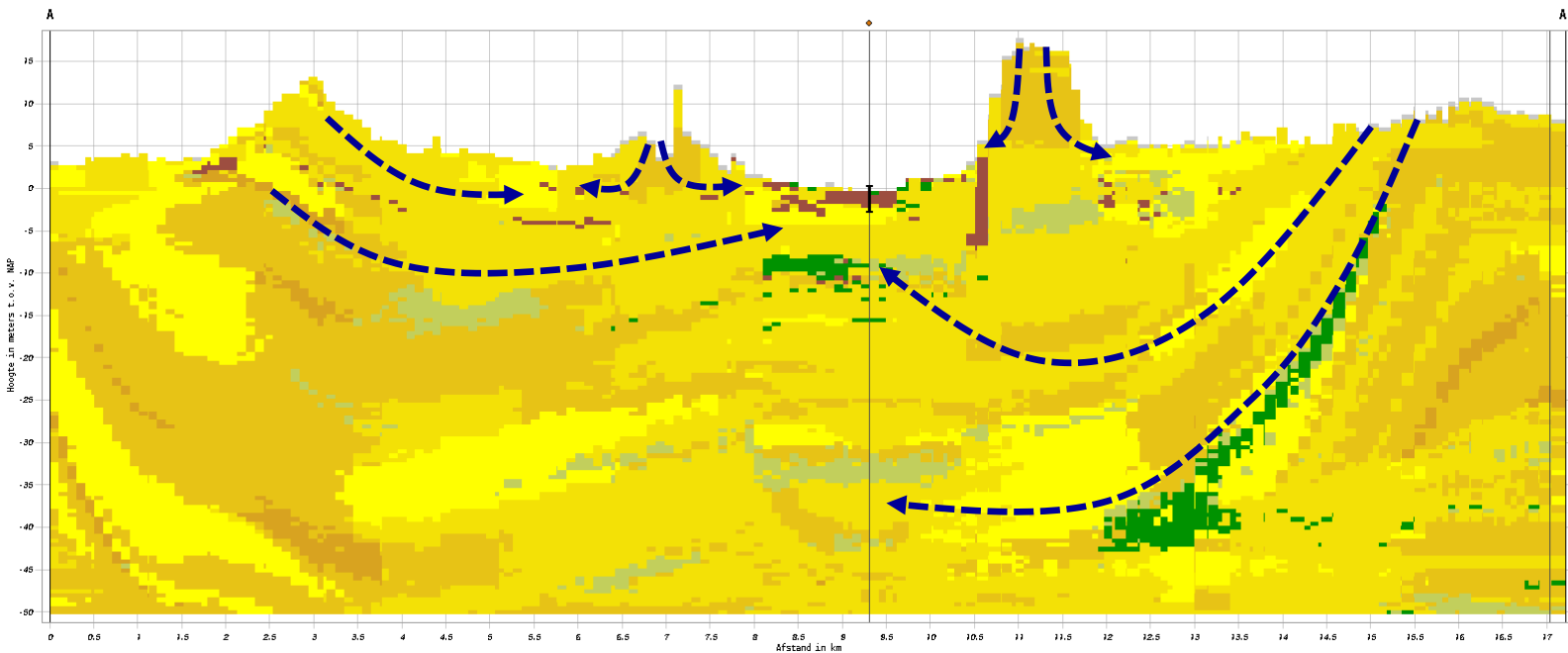
50 km

gemaakt op: 10-10-2024, 16:00 UT
(c) 2024, KNMI

Wat gaat er mis met al die neerslag

Verticale Doorsnede BRO GeoTOP v1.6

BRO GeoTOP v1.6

Lithoklasse

- a
- v
- kz
- zf
- zm
- zg
- g
- she

Hoogte t.o.v. NAP

Tussen -50 en 17 m

meest waarschijnlijke lithoklasse

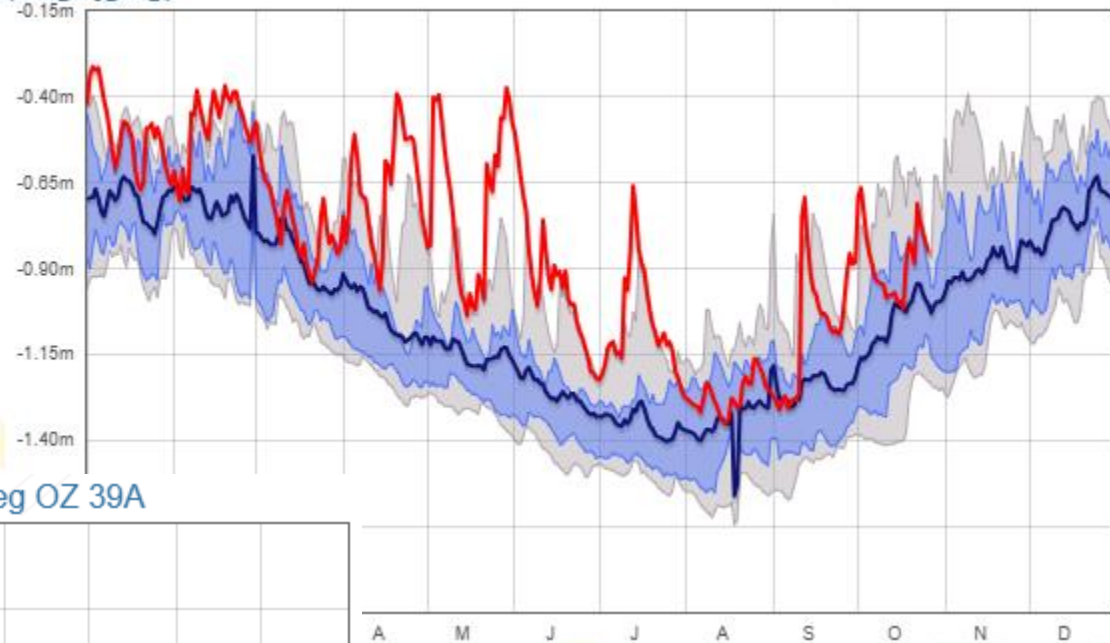
Opslaan als PDF

grondwaterstroming + lokale stijging grondwaterstand = last

Verschillen per gebied

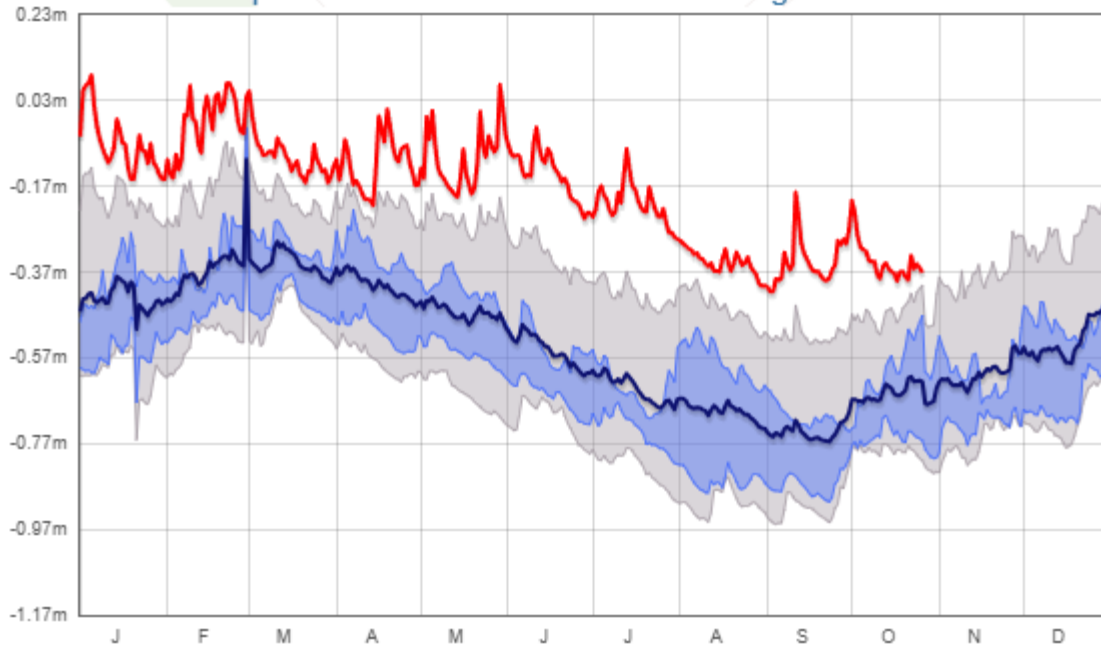
Bij Barneveld →

Grondwaterverloop 2024 t.o.v. maaiveld: Grondwaterbuis stuw gelkenhorst (wegzijing)

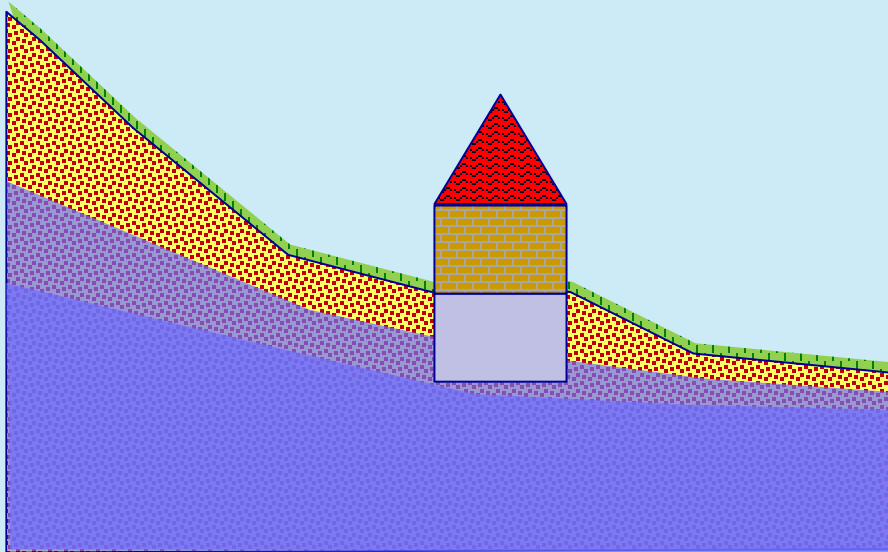
← Bij Soest

Grondwaterverloop 2024 t.o.v. maaiveld: Wieksloterweg OZ 39A

De trage tsunami

Maandenlang hoog grondwater tegen de kelder

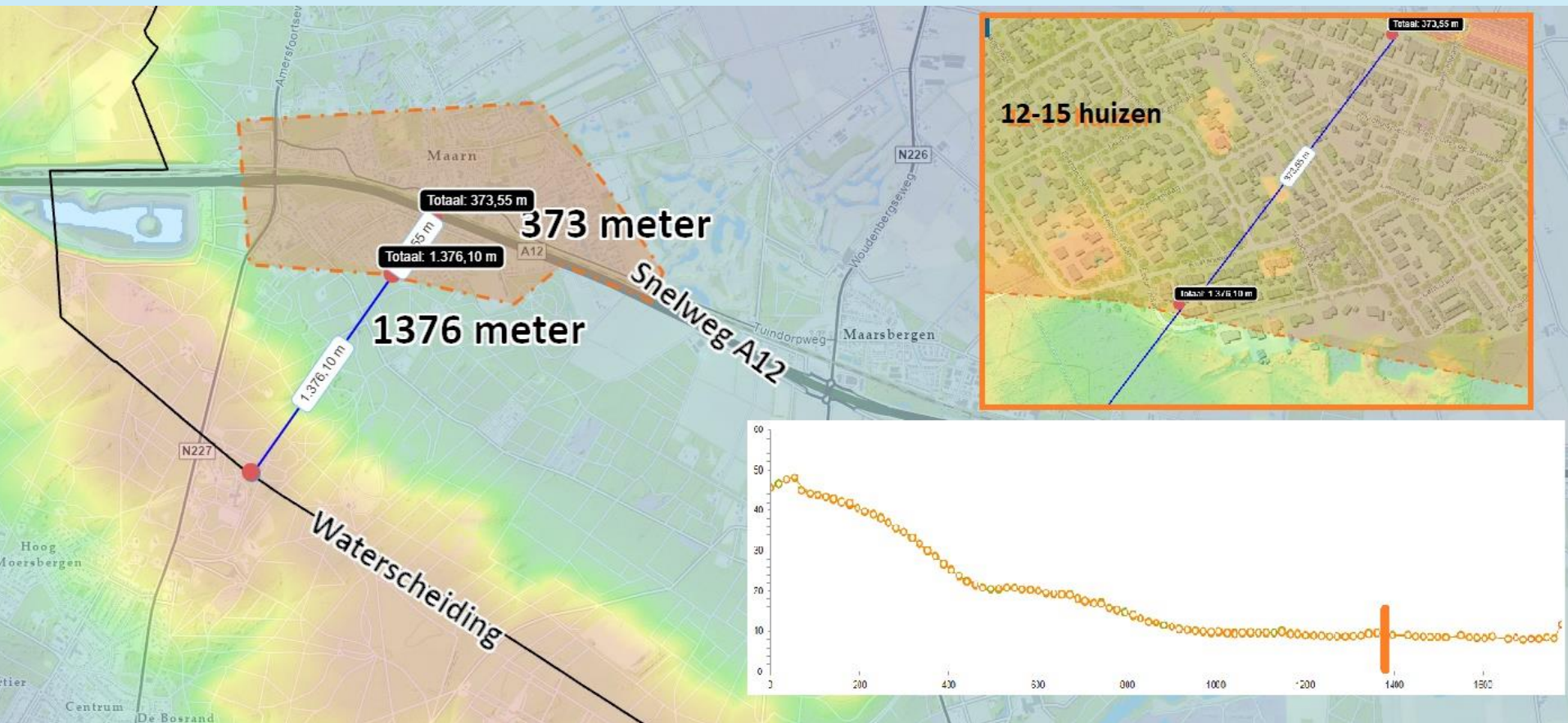
grondwater stroomt traag in
meters / dag

door weerstand

oppervlaktewater stroomt in
meters / seconde

Het komt niet door afkoppelen ...

... al komt het nu even niet uit

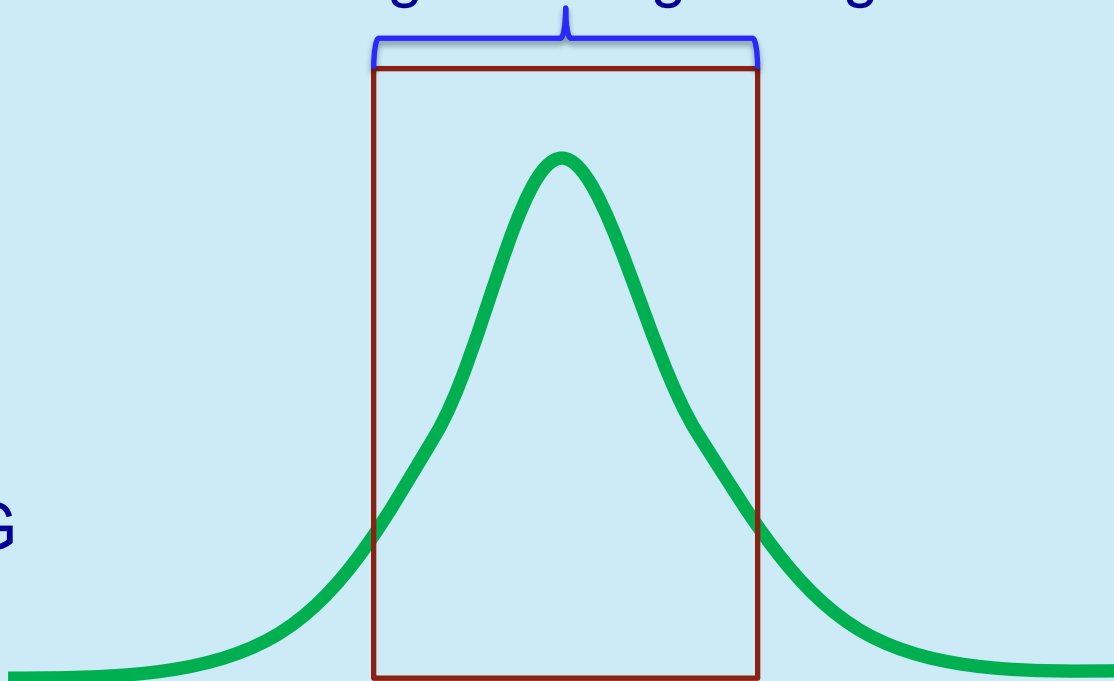

Afgekoppelde daken zijn maar een klein percentage van de helling

Klimaat en waterbeheer

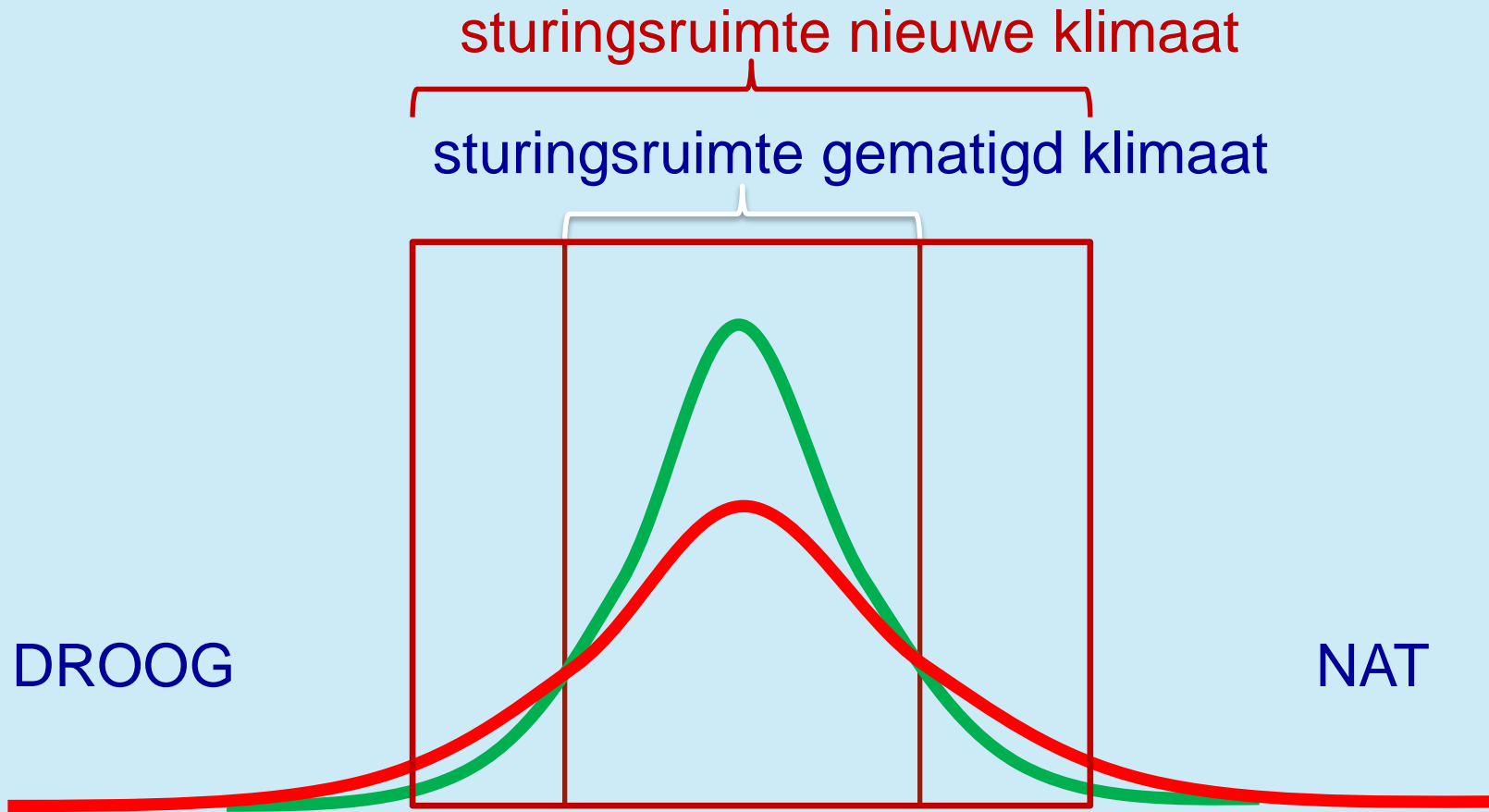
sturingsruimte gematigd klimaat

DROOG

Veranderend klimaat en waterbeheer

in het klimaat zat al enige balans

Wat kunnen we doen?

- Grondwater laat zich niet sturen
- Drainage kan jaar als dit niet aan
- Kelders waterdicht
- Rekening mee houden
- Belemmeringen oppervlaktewater weg
- Experiment?

Alles helder...